

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

МЕСЕЧЕН

Б Ю Л Е Т И Н

АПРИЛ, 2008

СОФИЯ

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набира на националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери на икономиката и обществения живот, за вземане на оптимални управленски решения и повишаване на икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота.

Месечният бюлетин се намира в ИНТЕРНЕТ на адрес: <http://www.meteo.bg>

Информацията в бюлетина не е пригодна за изследователски, юридически и бизнес цели. Подходяща информация за тези цели, преминала през стандартен контрол, може да се получи чрез официална заявка до НИМХ.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

е основно оперативно и научноизследователско звено на БАН в областта на метеорологията и хидрологията с предмет на дейност:

метеорологични, агрометеорологични и хидрологични информации, данни и анализи за химическото и радиоактивното замърсяване на въздуха и водите;

краткосрочни, средносрочни и месечни прогнози на времето и водите и фенологичното развитие и формиране на добиви от земеделските култури;

изследвания по физика на облаците, валежите и активните въздействия върху тях;

обезпечаване с научно-приложни изследвания, експерименти, разработки и методики на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски работи в областта на природните и инженерните науки;

експертни оценки и експертизи при неблагоприятни хидрометеорологични явления и колебанията на климата;

обучение за степен "Доктор", специализанти и дипломанти в сферата на компетентност на НИМХ.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

I.1. Синоптична обстановка

I.2. Температура на въздуха

I.3. Валежи

I.4. Силен вятър

I.5. Облачност и слънчево греене

I.6. Снежна покривка

I.7. Слани

I.8. Особени метеорологични явления

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

1–2.IV Над България се намираше тилната част на циклон, който бавно се преместваше от Черно море на изток. При земята баричното поле беше размито циклонално. Преобладаваше облачно и сравнително хладно време. На места преваляваше дъжд.

3–5.IV Времето в България се определяше от плитък средиземноморски циклон, разположен южно. Влияние оказваше и друг циклонален вихър на североизток от страната. Времето се задържа хладно и отново, главно в Южна България, преваляваше.

6.IV От юг през страната премина дълбок средиземноморски циклон. Създаде се валежна обстановка. Паднаха повсеместни, на места значителни валежи. В планините се образува нова снежна покривка.

7.IV В тила на преминалия циклон валежите спряха и облачността намалю.

8–12.IV След временно повишение, атмосферното налягане отново се понижи и през повечето дни Балканите оставаха в източната периферия на циклонална област с вихри, преместващи се от югозапад през Централна Европа на североизток. Размити атмосферни смущения засягаха страната и под тяхно влияние на места преваля слабо. Температурите се повишиха и се установи топло за сезона време.

13.IV Премина студен атмосферен фронт от северозапад. Вятърът се усили, но остана почти без валежи.

14–16.IV По фронталната зона над Гърция се образува циклон, който премина през България. Паднаха почти повсеместни валежи, значителни в западната половина от страната.

17–21.IV Синоптичната обстановка над Европа се характеризираше с циклонална област над западната половина от континента, източната периферия на която достигаше до Балканския полуостров. Температурите у нас се повишиха и максималните им стойности в отделни райони достигнаха 29 °С. Дъжд преваля само на отделни места, главно на 18.IV.

22.IV От запад през страната премина студен атмосферен фронт, по който се образува циклон. Разви се мощна купесто-дъждовна облачност. В Северна България на много места, в Южна на отделни, паднаха краткотрайни валежи. Имаше гръмотевични бури, градушки, а в североизточните райони беше наблюдаван и смерч. Имаше материални щети, свързани с развитата се мощна конвекция.

23–24.IV През първия ден в тила на изтеглящия се на североизток циклон, през втория в южната периферия на антициклон, над страната продължи да нахлува хладен въздух. Времето се задържа променливо, на места с краткотрайни превалявания, в южните райони придружени от гръмотевици.

25–26.IV В южната периферия на антициклон и поток от изток времето беше сравнително хладно, на места с превалявания.

27–28.IV Над Черно море се разви циклон, който определяше предимно облачното време с превалявания, главно в южните и източните райони от страната.

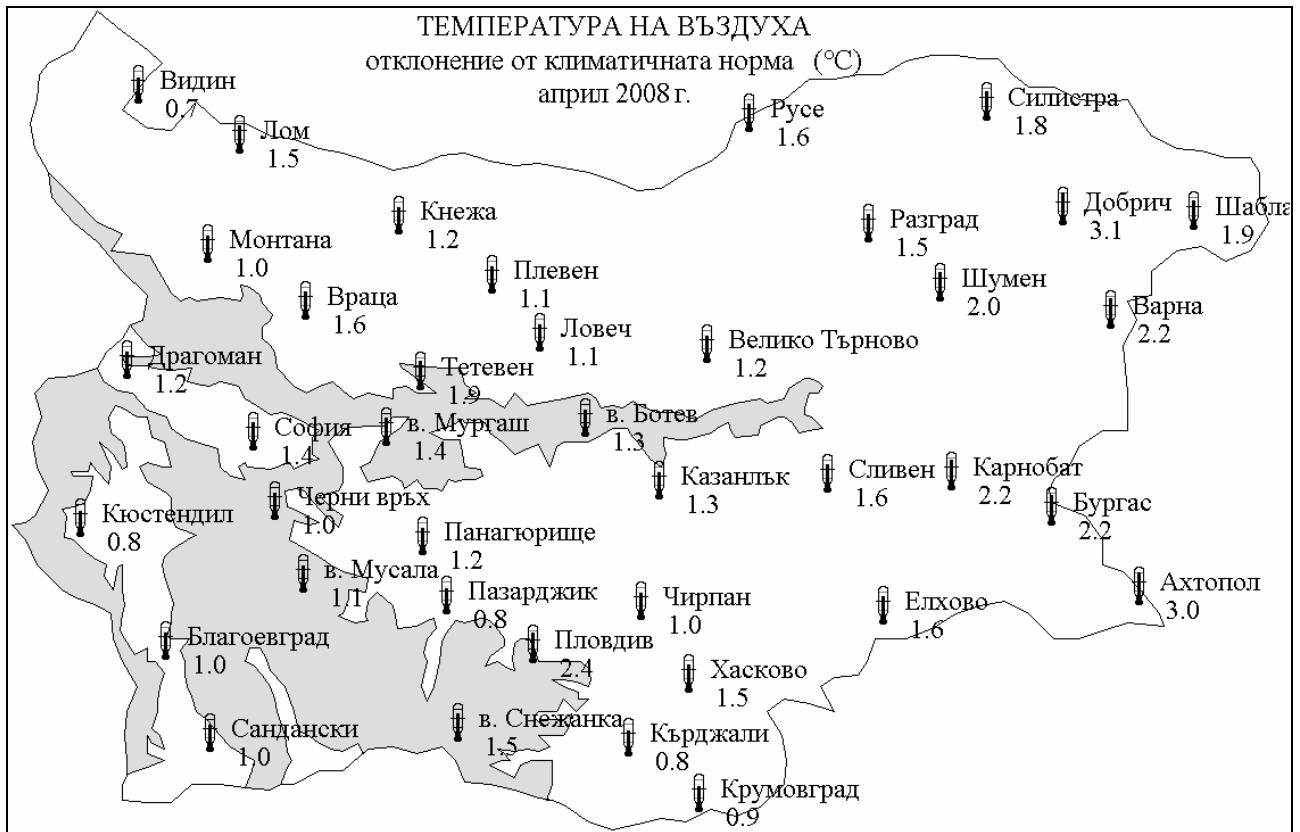
29–30.IV Баричното поле беше размито циклонално. На отделни места преваля. Температурите се повишиха слабо.

2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

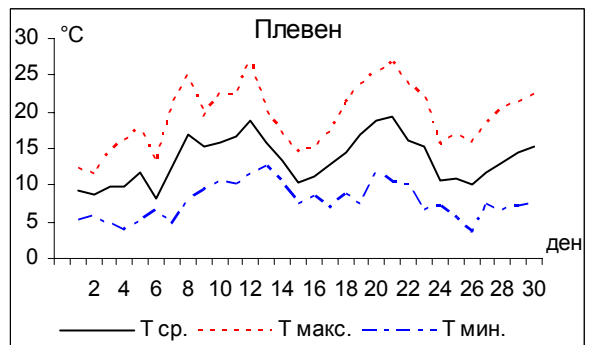
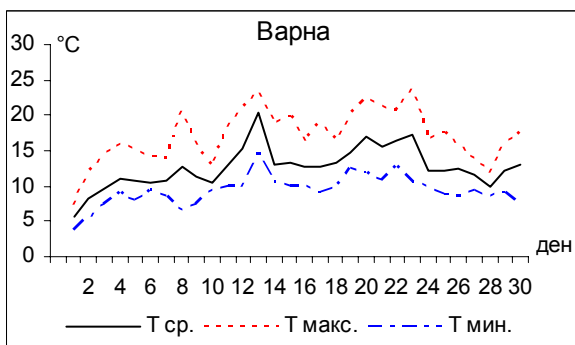
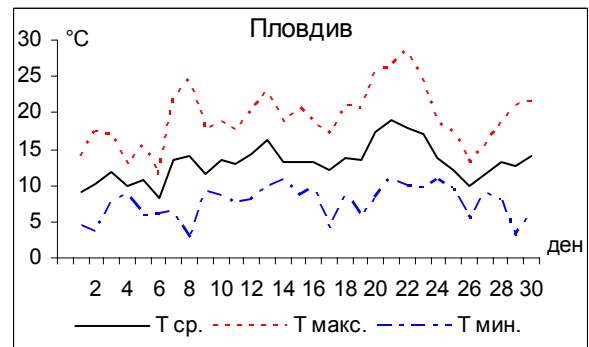
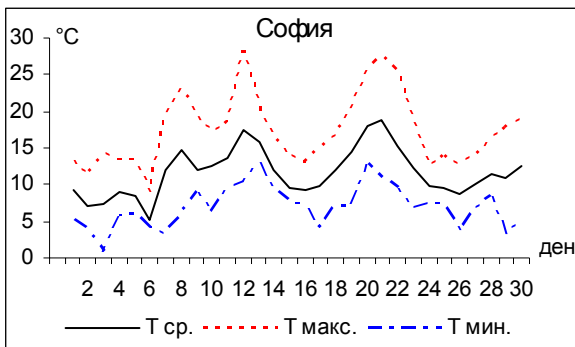
В началото на април средноденонощните температури бяха предимно между 5 и 10 °С – с 2–3 °С по-ниски от нормалните за сезона. Впоследствие температурите се повишиха и на 4–5.IV и средноденонощните бяха близки до нормалните. Временно слабо понижение на температурите имаше на 6.IV, след което те продължиха да се повишават и бяха по-високи от нормалните, като на 12.IV средноденонощните бяха между 15 и 20 °С – с 5 до 8 °С по-високи от нормалните. Последва понижение на температурите и около 16.IV те се нормализираха. Последва ново повишение и около 21.IV средноденонощните температури бяха между 15 и 21 °С – с около 7 °С по-високи от нормалните. След това температурите се понижиха и през периода 24–28.IV средноденонощните бяха между 8 и 13 °С – с около 2 °С по-ниски от нормалните. В края на месеца температурите се повишиха и на 30.IV бяха малко по-високи от нормалните.

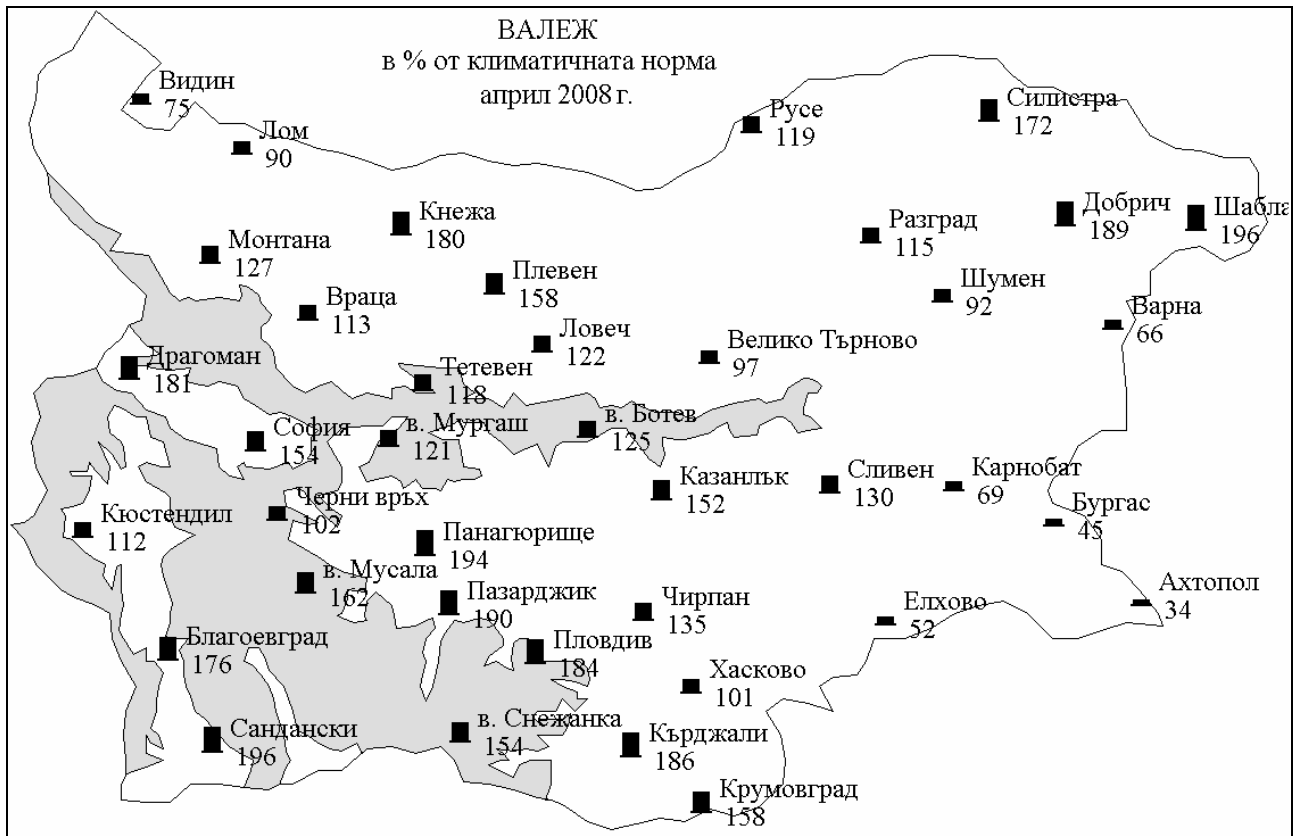
Средните месечни температури за април (между 11 и 14 °С, в Русе 14.6 °С, в планинските райони между 0 и 5 °С, на вр.Ботев –1.1 °С, на вр.Мусала –4.2 °С) в повечето райони са с 1–2 °С по-високи от нормалните. Относително по-големи положителни аномалии (около 3 °С) бяха регистрирани в Добрич и Ахтопол, а по-малки (около 1 °С) в източната част на Тракийската низина.

Най-високите температури през април (между 24 и 29 °С, в планините между 15 и 20 °С, на вр.Ботев 8.6 °С, на вр.Мусала 6.5 °С) бяха измерени около 12 или 22.IV, а най-ниските (между 0 и 5 °С, във Видин –2 °С, в планинските райони между –5 и 0 °С, на вр.Ботев –7.4 °С, на вр.Мусала –11.2 °С) – предимно в началото на месеца.

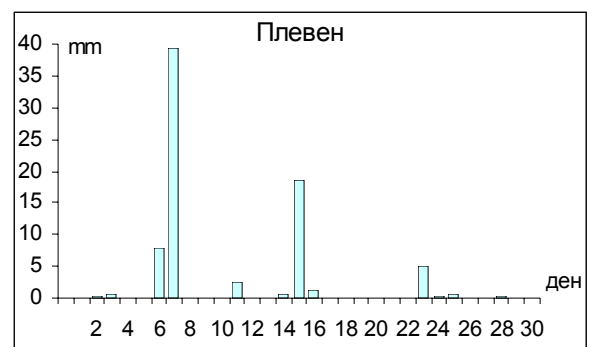
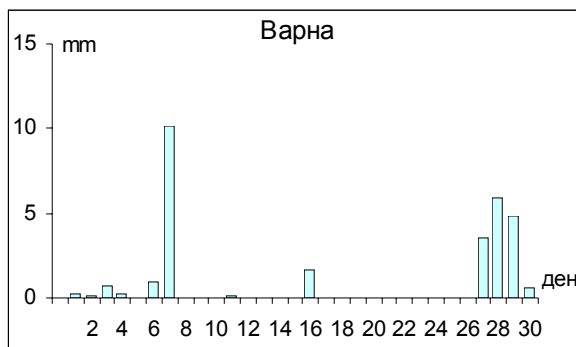
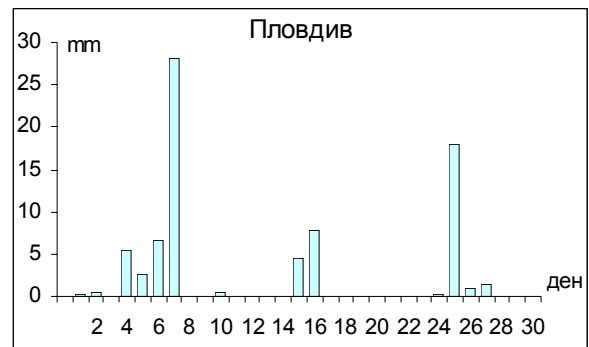
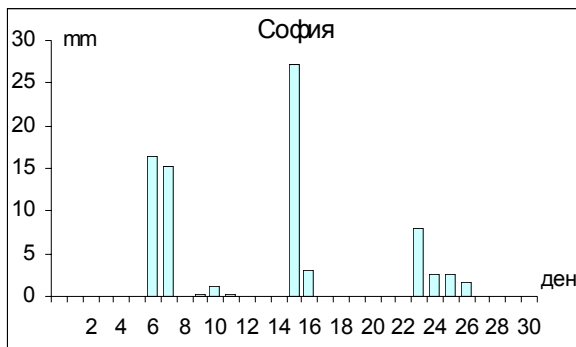

ХОД НА ТЕМПЕРАТУРАТА (°C) ПРЕЗ АПРИЛ 2008 Г.

ВАЛЕЖИ (ММ) ПРЕЗ АПРИЛ 2008 Г.

3. ВАЛЕЖИ

Превалвания през април имаше около 8, 11, 15, 18 и през периода 22–25.IV. Превалванията в равнините бяха от дъжд, а в планините валя и сняг. На 22 и 23.IV в много райони беше регистриран и град.

Броят на дните с денонощен валеж повече от 1 mm е предимно между 6 и 10, в Разград 14, а в планинските райони достигна до 21 (на вр.Мусала 21, на вр. Ботев 16), а на тези с валеж повече от 10 mm – между 0 и 4, на вр.Мусала – 5. Максималният денонощен валеж е между 15 и 30 mm, в Добрич 54 mm, в Плевен 39 mm, в Кърджали 38 mm, във В. Търново 35 mm, в Бургас 4 mm, в Разград 9 mm и е измерен предимно около 7 или 15.IV.

Сумата на валежите в повечето райони е между 40 и 90 mm, т.е. близки до нормата. В Плевенска област, в района на Добрич и в много райони на Южна България валежите са повече – между 60 и 110 mm, до 180 % от нормата. Най-много валежи са измерени на вр.Мусала 170 mm и в Котел 123 mm, най-малко – в Бургас 23 mm и Ахтопол 18 mm.

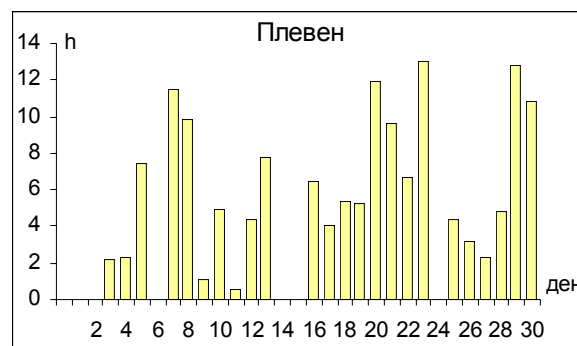
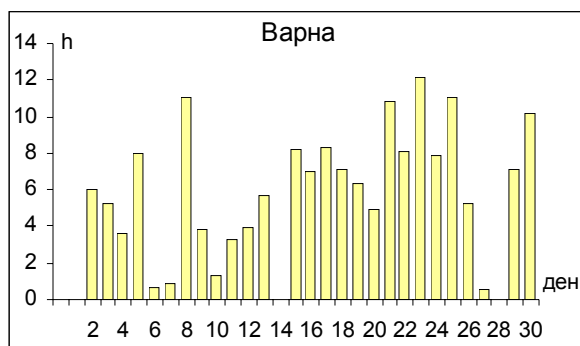
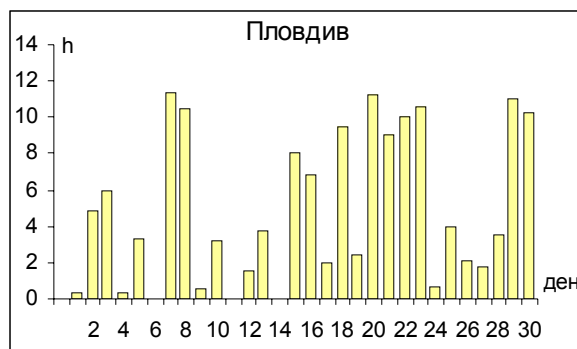
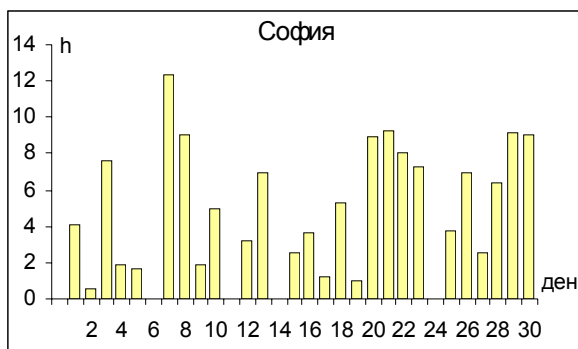
4. СИЛЕН ВЯТЪР

Условия за силен вятър (14 m/s и повече) имаше предимно около 16, 22 и 27.IV. Броят на дните със силен вятър в повечето райони е между 1 и 4, в Русе – 7, в Добрич – 9, а в планините достигна до 18.

5. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

Средната облачност (между 6 и 8 десети от небосвода, в планините до 9 десети) е повече от нормата. Броят на ясните дни (в равнините между 0 и 3, в Павликени 5, а в планините – между 0 и 3) е около и по-малък от нормата, а броят на мрачните дни (между 10 и 15, в Бургас 18, в Кнежа 7, а в планините – до 24) е повече от нормата.

СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ (ЧАСОВЕ) ПРЕЗ АПРИЛ 2008 Г.

6. СНЕЖНА ПОКРИВКА

През целия месец в равнините снежна покривка нямаше.

В планините с надморска височина до 1800 m снежна покривка имаше през първото десетдневие. В местата с по-голяма надморска височина (над 2000 m) снежна покривка имаше почти през целия месец, като беше най-дебела (до 160 cm) около 10.IV.

МЕТЕОРОЛОГИЧНА СПРАВКА ЗА МЕСЕЦ АПРИЛ 2008 Г.

Станция	Температура на въздуха (°C)						Валеж (mm)				Брой дни с			
	Т _{ср.}	ΔТ	Т _{макс}	дата	Т _{мин}	дата	сума	Q/Qn (%)	макси-мален	дата	количество валеж (mm)		вятър	слани
											≥1	≥10		
София	11.6	1.4	28.4	12	0.8	3	79	154	27	15	9	3	3	1
Видин	12.8	0.7	25.8	22	-2.0	3	40	75	21	15	7	1	1	0
Монтана	12.8	1.0	25.5	21	2.0	3	69	127	38	15	9	2	3	0
Враца	13.3	1.6	26.2	12	2.9	3	78	113	28	15	8	3	3	0
Плевен	13.7	1.1	27.0	12	3.6	24	77	158	39	7	6	2	5	0
В.Търново	13.4	1.2	29.3	21	3.2	26	62	97	35	7	8	2	2	0
Русе	14.6	1.6	28.0	12	5.0	1	63	119	25	7	8	2	7	0
Разград	12.2	1.5	27.3	22	2.4	1	59	115	9	16	14	0	4	0
Добрич	12.3	3.1	29.1	22	4.5	1	81	189	54	28	7	1	9	1
Варна	12.5	2.2	23.8	23	3.8	1	29	66	10	7	6	1	5	0
Бургас	13.1	2.2	26.2	22	6.0	1	23	45	4	28	6	0	4	0
Сливен	13.2	1.6	26.5	22	5.0	1	61	130	14	7	10	2	3	0
Кърджали	12.7	0.8	26.5	21	2.0	17	97	186	38	7	9	4	3	0
Чирпан	12.8	1.0	28.6	22	3.0	8	65	135	28	7	5	3	1	0
Пловдив	14.6	2.4	28.6	22	2.6	8	77	184	28	7	8	2	2	0
Благоевград	13.0	1.0	27.5	20	0.0	1	77	176	32	15	9	2	4	0
Сандански	14.4	1.0	27.4	13	3.0	1	76	196	28	15	9	3	1	0
Кюстендил	11.9	0.8	29.0	12	-1.4	1	51	112	31	15	7	3	1	1
вр. Мусала	-4.2	1.1	6.5	12	-11.2	17	170	162	29	7	21	5	12	0
вр. Ботев	-1.1	1.3	8.6	12	-7.4	26	105	125	30	7	16	2	18	0

ΔТ – отклонение от месечната норма на температурата; Q/Qn – процентно отношение на месечната валежна сума спрямо нормата. Нормите са изчислени по данни за периода 1961–1990 г. * – не се измерва

7. СЛАНИ

Слани имаше само в отделни райони около 3 и 26.IV.

8. ОСОБЕНИ МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ЯВЛЕНИЯ

Мъгли, краткотрайни в сутрешните часове, предимно в котловинни полета и на отделни места по Черноморското крайбрежие и край р. Дунав, се образуваха в 14 дни през април (10 дни през април 2007 г.), като сравнително на повече места е имало мъгла на 3 и в периода 10–13.IV.

Гръмотевични бури са наблюдавани в 12 дни от месеца (за сравнение 6 дни през април 2007 г.). Със сравнително масов характер гръмотевичните бури се развиват в страната на 15–16 и 22–24.IV.

Градушки са регистрирани в 5 дни от април в станции от 18 области на страната. В най-много станции те са регистрирани във Врачанска, Плевенска, Ловешка, Великотърновска и Разградска области. С голяма за сезона честота в пространството са градушките по процеса на 22–23.IV, наблюдавани в 14 области на страната.

Слани са наблюдавани в периода 1–5 и на 26.IV, предимно в котловинни полета на Западна България.

ОПАСНИ И ОСОБЕНО ОПАСНИ ЯВЛЕНИЯ

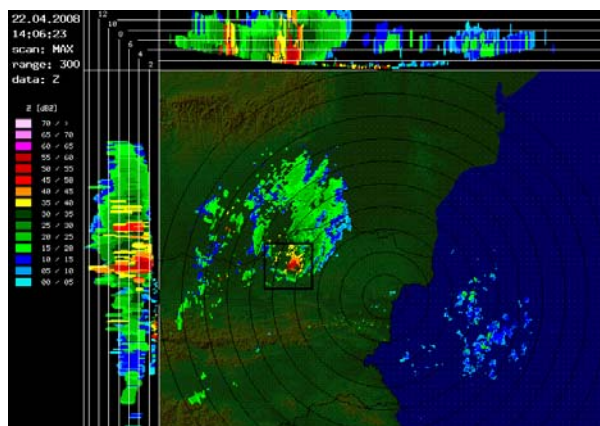
На 22.IV около 17 ч. между селата Констанденец (Разградска обл.) и Сеново (Русенска обл.) се формира смерч. Освен ураганият вятър (30 m/s и повече), е паднала градушка с размери до яйце. Нанесени са значителни щети на 220 къщи, електропроводната мрежа, има паднали дървета и др. Бедствено положение е обявено в общини от три области – Русенска, Разградска и Търговишка. МДПБА оказва помощ в селата

Сеново, Завет и Ветово с доставка на над 50 000 керемиди за повредени покриви. За локални щети от градушки и вятър се съобщава също от Великотърновска област, Русе, Шумен, София и Кюстендил.

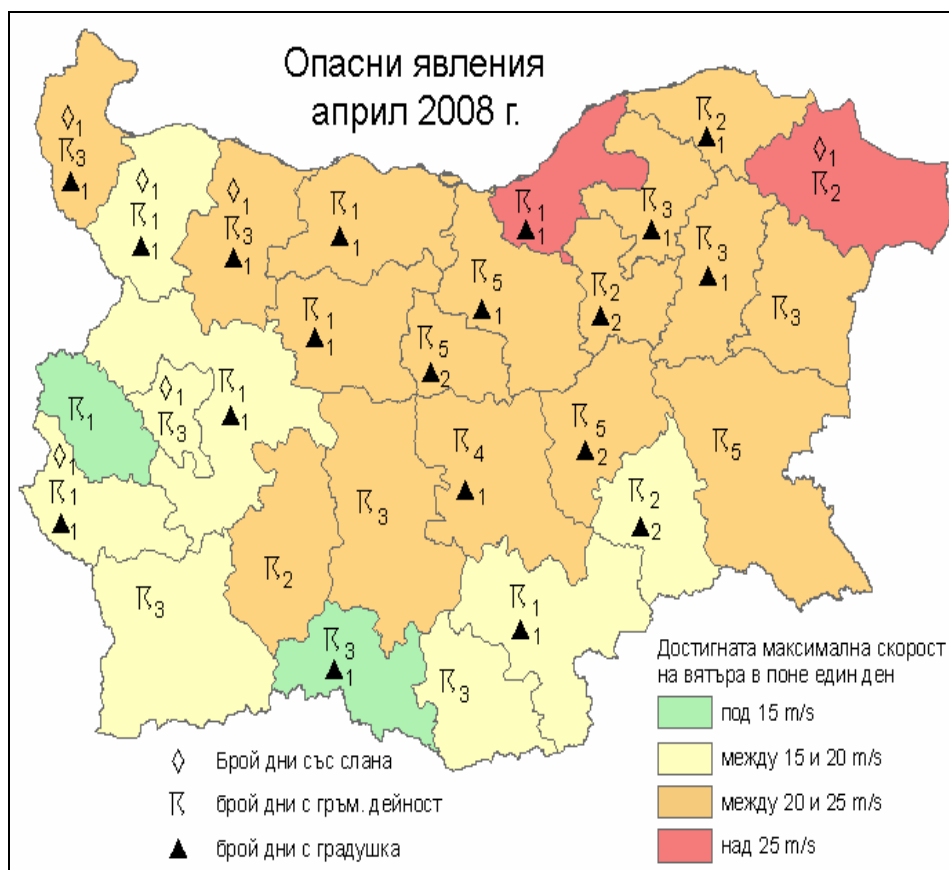
Ветрови бури имаше по фьонова обстановка на 15–16.IV (Русе 40 m/s, Свищов, В.Търново, Добрич 20 m/s, Плевен 17 m/s и др.) и на 26–27.IV (Варна и Сливен 24 m/s, Добрич и Елхово 18 m/s и др.). Съобщаваше се за нанесени щети върху имущество във Варна и за временно затворените там летище и пристанище.

22.IV.2008: „Фунията” на смерча край с. Констанденец
(Сн. Тихомир Великов, хидролог-наблюдател в ХМО, Разград)

Радарно изображение на 22.IV около 17 ч. (с квадрат е посочено ядрото на бурята в района на Разград
(Сн. от радара към РВД Варна)

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

През април в различните райони на страната почвата бе в различни състояния. През първите дни на месеца вследствие на сравнително хладното време с чести, а в някои райони и наднормени, превалявания от

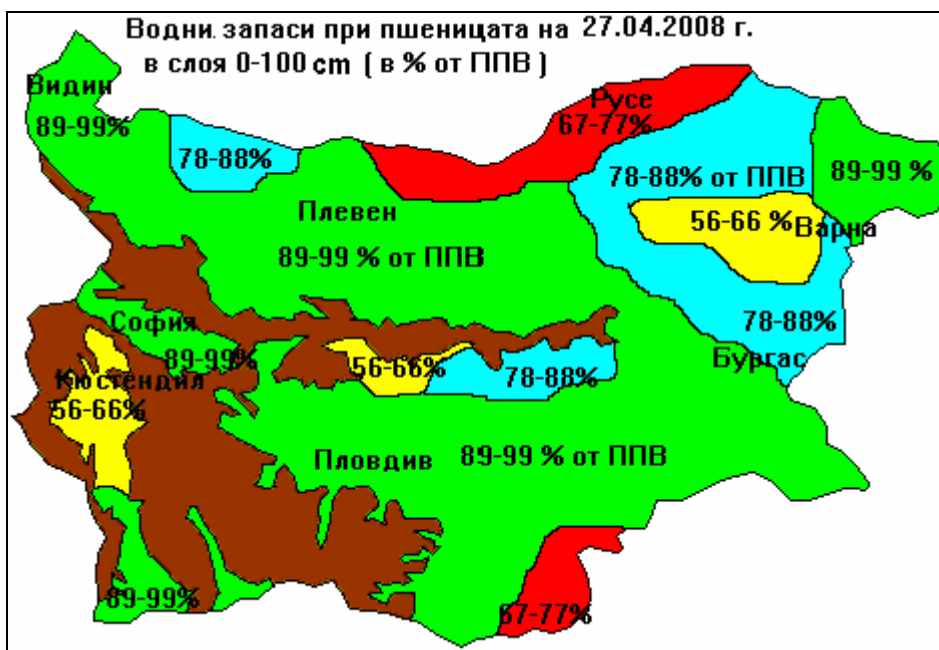
дъжд (Плевен 40 l/m², Свищов 28 l/m², Русе 23 l/m², Разград 22 l/m², Шабла 21 l/m², Кърджали 22 l/m², Пловдив 21 l/m²) настъпи увеличение на влагата предимно в повърхностните почвени слоеве.

На 7.IV при измерване на запасите от влага при есенните посеви и пролетните култури се установи, че в 20-сантиметровия почвен слой общият воден запас е доста добър (77–99 % от ППВ), като тези стойности бяха най-ниски в агростанциите Кюстендил (72 % от ППВ) и Любимец (56 % от ППВ). Почвените влагозапаси в 50- и 100-сантиметровия слоеве бяха около и под 75 % от ППВ единствено в районите на Свиленград и Разград, а в останалата част от страната те бяха добри при достигналите фаза вретенене есенни посеви (70–80 % от ППВ) и оптимални за развитието на пролетните култури (80–99 % от ППВ). До средата на април състоянието на почвите в по-голямата част от страната бе подходящо за извършване на предсеитбени почвообработки, за сеитбата на слънчогледа и царевичата.

Около средата на второто десетдневие на месеца в страната паднаха повсеместни валежи, надхвърлили на места в Западна България месечната норма, вследствие на което почвените влагозапаси в 50-сантиметровия почвен слой в част от полските райони достигнаха граници, близки до оптималните за активното развитие на пшеницата и ечемика. Изключения се наблюдаваха единствено на места в Източна България, в крайните южни райони и около агростанция Ръжево Конаре, където сумата на падналите валежи не надхвърли 10 l/m².

На 17.IV се наблюдаваше рязко подобрене на запасите от влага при есенните посеви и пролетните култури в 100-сантиметровия почвен слой, като общият воден запас в полските райони на страната бе над 80 % от ППВ, с изключение на агростанциите Любимец и Ръжево Конаре (76 % от ППВ). Повишението на температурите в края на второто и началото на третото десетдневие на април (на места до 28–29 °С) и активното развитие на земеделските култури доведоха на отделни полета до бързо изчерпване на продуктивната влага в горните почвени слоеве, но в резултат на падналите повсеместни валежи през третото десетдневие в края на април нивата на почвените запаси в 50- и 100-сантиметровия слоеве в по-голямата част от страната отново бяха много добри.

На 27.IV при пшеницата в 100-сантиметровия слой продуктивната влага бе най-ниска в районите на Казанлък, Разград, Суворово и Кюстендил (56–66% от ППВ) и около агростанциите Образцов чифлик, Новачене, Силистра и Любимец (67–77 % от ППВ), а в останалата част от страната влагозапасите при пшеницата в 100-сантиметровия слой останаха добри за сезона (между 80 и 99 % от ППВ – вж. прил. карта).

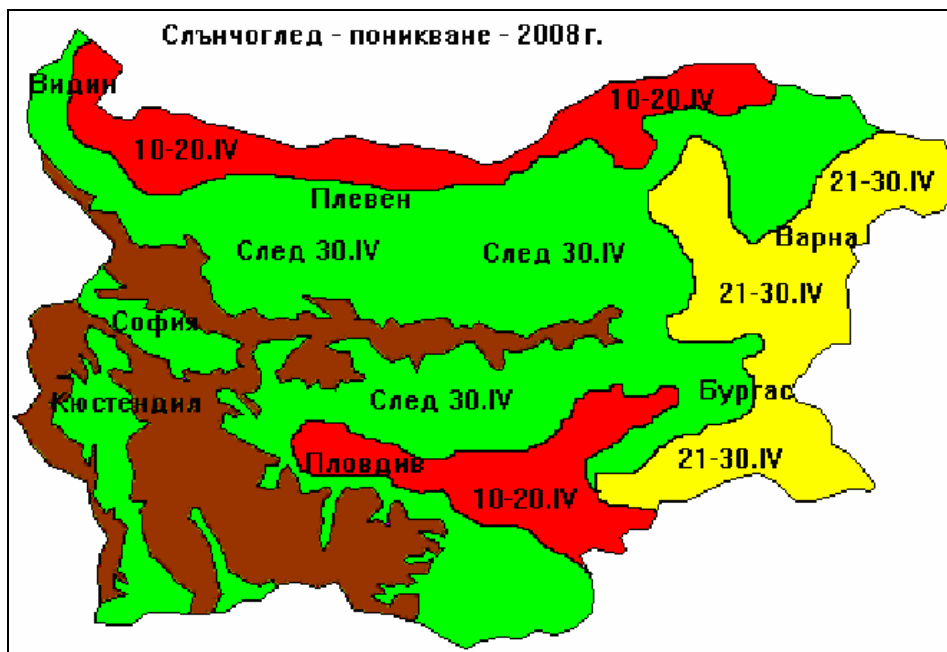
2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

Развитието на земеделските култури през април в по-голямата част от полските райони протече при средноденонощни температури, надвишаващи с 1–2 °С нормите за месеца. В началото на април задържалото се хладно за сезона време, с отрицателни минималните температури (Видин –2 °С, Кюстендил –1 °С, Драгоман –4 °С), определяше по-забавените темпове на развитие при земеделските култури.

В края на първото десетдневие от месеца настъпи чувствително подобрене на топлинните условия и ускоряване вегетацията на земеделските култури. В резултат на високите температури, достигнали на места до

26 °С (Ловеч, В.Търново, Русе, Добрич, Хасково), част от есенните посеви в централната част на Дунавската равнина достигнаха необходимата ефективна температурна сума за встъпване във фаза вретенене.

През второто десетдневие на април вретенето при есенните посеви протече при наднормени топлинни условия. Вследствие на наднормените температури слънчогледът, засят в началото на април, достигна до фаза поникване, а при засетите в края на второто и началото на третото десетдневие на март посеви в Южна България (Садово, Чирпан, Любимец, Сливен) фаза втори чифт листа (вж. прил. карта).

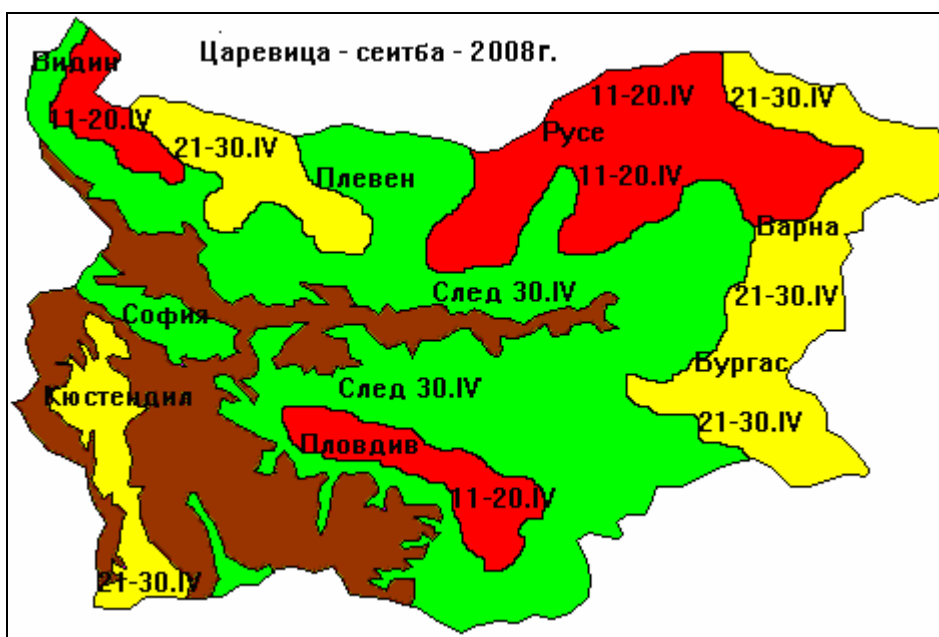

В средата на април при градинския грах в южните райони на страната протичаше образуване на съцветие, а през третото десетдневие фаза цъфтеж.

Високите температури в края на второто и началото на третото десетдневие, с максимални стойности в по-голямата част от полските райони на страната над 26–27 °С, а на места и до 29 °С (В.Търново, Добрич, Пловдив, Чирпан, Хасково) и добрите почвени влагозапаси ускориха вегетацията на есенните посеви, ранните и средно ранни пролетни култури. През третото десетдневие на април пшеницата и ечемикът в част от Дунавската равнина и Тракийската низина встъпиха във фаза изкласяване (вж. прил. карта).

След топлото за сезона време в средата на третото десетдневие температурите чувствително се понижиха, което доведе до нормализиране на топлинните условия. В края на април, след падналите повсеместни валежи, настъпи значително подобрене на условията за развитието на есенните посеви, за поникването и началните етапи от вегетацията на царевичата, памука, соята, фасула и др.

През месеца при овощните култури, незасегнати от отрицателните температури през март, се наблюдаваше цъфтеж, формиране и наедряване на завръзките. На места в Североизточна България през третото десетдневие бурните ветрове и градушки нанесоха механични повреди по овощките (счупени клони, обрълени завръзи). В агростанциите Силистра и Главиница около 25 % от завръзките при кайсията са унищожени, а в Исперих до 70 % при крушата.

През третото десетдневие на април при ореха бе регистрирана фаза цъфтеж на мъжките съцветия и формиране на завръзи. В края на месеца при лозата протичаше процес на листообразуване (1–3 лист), а в на много райони на Южна България и отделяне на реса.

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

През по-голямата част от април условията бяха подходящи за извършване на почвообработки, за сеитбата на царевица, слънчоглед и др. средно ранни пролетни култури, за засаждане на картофи, за провеждане на растителнозащитни пръскания при овощните култури. В началото на третото десетдневие на места започна коситбата на люцерната.

III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

1. ХИМИЧЕСКО ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

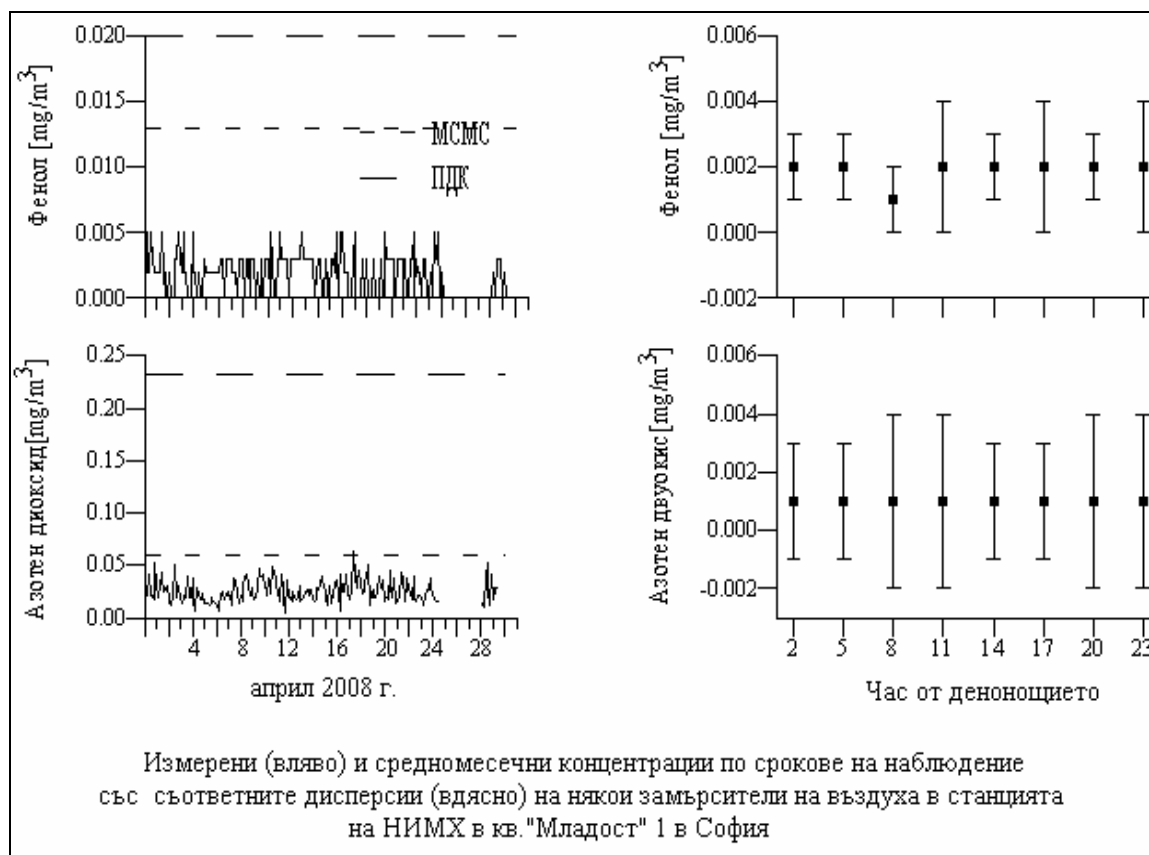
Съдържанието на серен и азотен диоксид, както и на фенол, в атмосферата на София е по-ниско от еднократните и среднодневни пределно допустими концентрации (ПДК) и многогодишните средни месечни стойности (МСМС). Всяко осмо измерване на сероводород е над еднократната ПДК. Максимумът е измерен на 10.IV вечерта и е около 2 пъти над посочената норма. Няма стойности над МСМС. Наблюдавани са и осем случая на слабо превишение на средноденонощната ПДК за същия замърсител.

Във Варна не са констатирани превишения на ПДК на всички наблюдавани замърсители на въздуха.

В Бургас на 21.IV вечерта е измерено слабо превишение на еднократната ПДК за сероводород.

В Плевен са измерени в дванадесет дни от месеца превишения на средноденонощната ПДК за прах. Максимумът е на 29.IV и около 1.5 пъти над посочената норма.

В Пловдив са регистрирани в десет дни от месеца стойности, надвишаващи средноденонощната ПДК за прах. Максимумът е измерен на 14.IV и е повече от 1.5 пъти спрямо нормата.

2. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ

Пробите за анализ на киселинността на валежа се събират 4 пъти в денонощието (на 6 часа) в 35 синоптични и 4 климатични станции на територията на цялата страна.

Средните месечни стойности на рН за пунктовете са в киселинната област на скалата в 88.3 % от всички станции, като най-киселинни са средномесечните стойности на н.Калиакра (рН=4.3), а най-алкални – в Пловдив (рН=7.7).

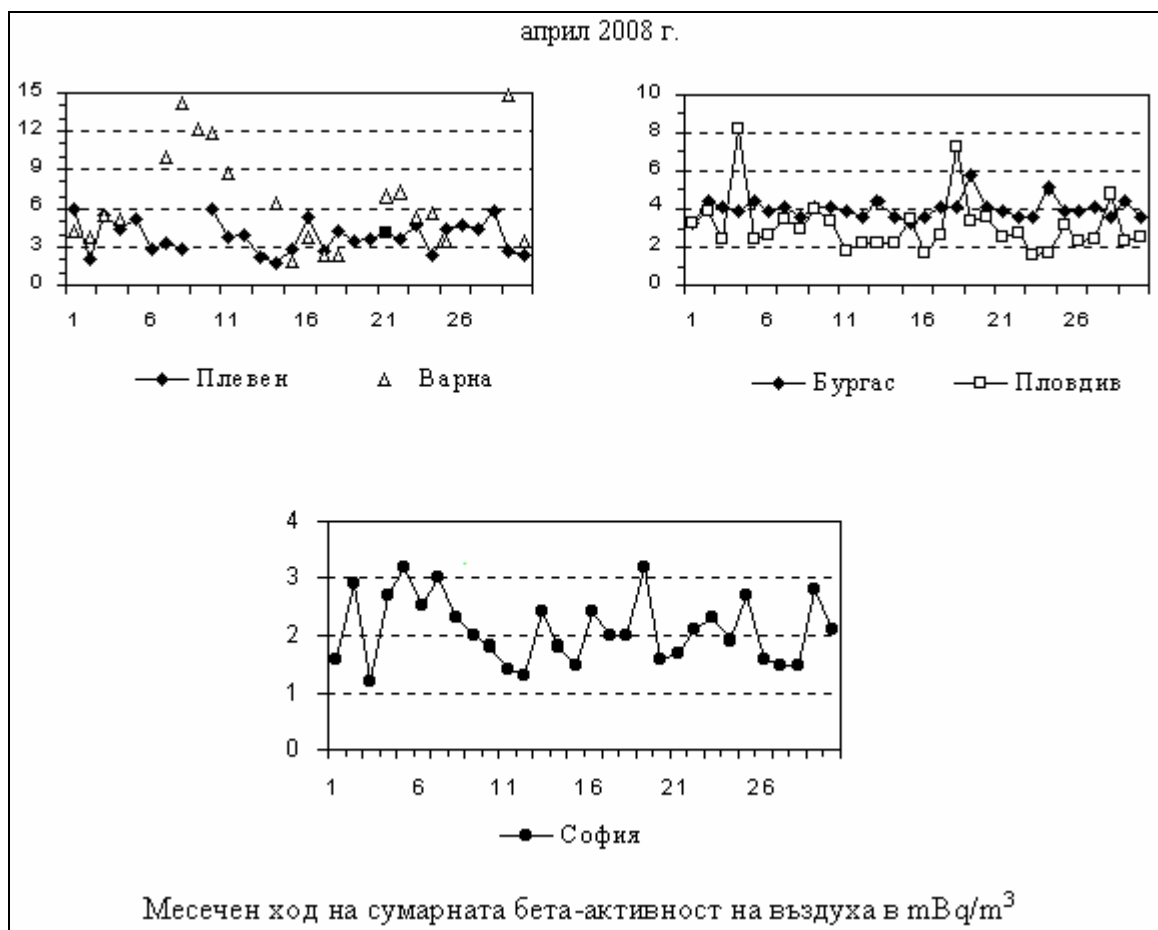
3. РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

Атмосферни проби за оценка на радиоактивността на въздуха се обработват и измерват ежедневно в регионалните лаборатории от мрежата на НИМХ-БАН в София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен.

Средните месечни стойности на общата бета-радиоактивност на атмосферния аерозол в приземния въздушен слой през април 2008 г., измерени 120 часа след пробонабирането, варират от 2.1 до 6.6 mBq/m³. Измерените стойности са сравними с тези от предходния месец, като във Варна е регистрирана по-висока средна стойност. В станция Варна временно са преустановени дежурствата през почивните дни и набирането на някои видове проби поради недостиг на персонал. Основно през първата половина на периода са регистрирани по-високи максимални дневни стойности за Варна, но в границите на вариациите на фоновите концентрации.

Стойностите на общата бета-радиоактивност на атмосферните отлагания и валежите са в границите на нормалните за всички станции от мрежата на НИМХ в страната.

При графичното представяне на данните и при оценката на средните стойности са изключени дните, през които измерената активност е под минимално откриваемата, варираща от 0.3 до 0.9 mBq/m³ в зависимост от скоростта на броене на фона на апаратурата в различните районни лаборатории и спецификата на отделните проби.

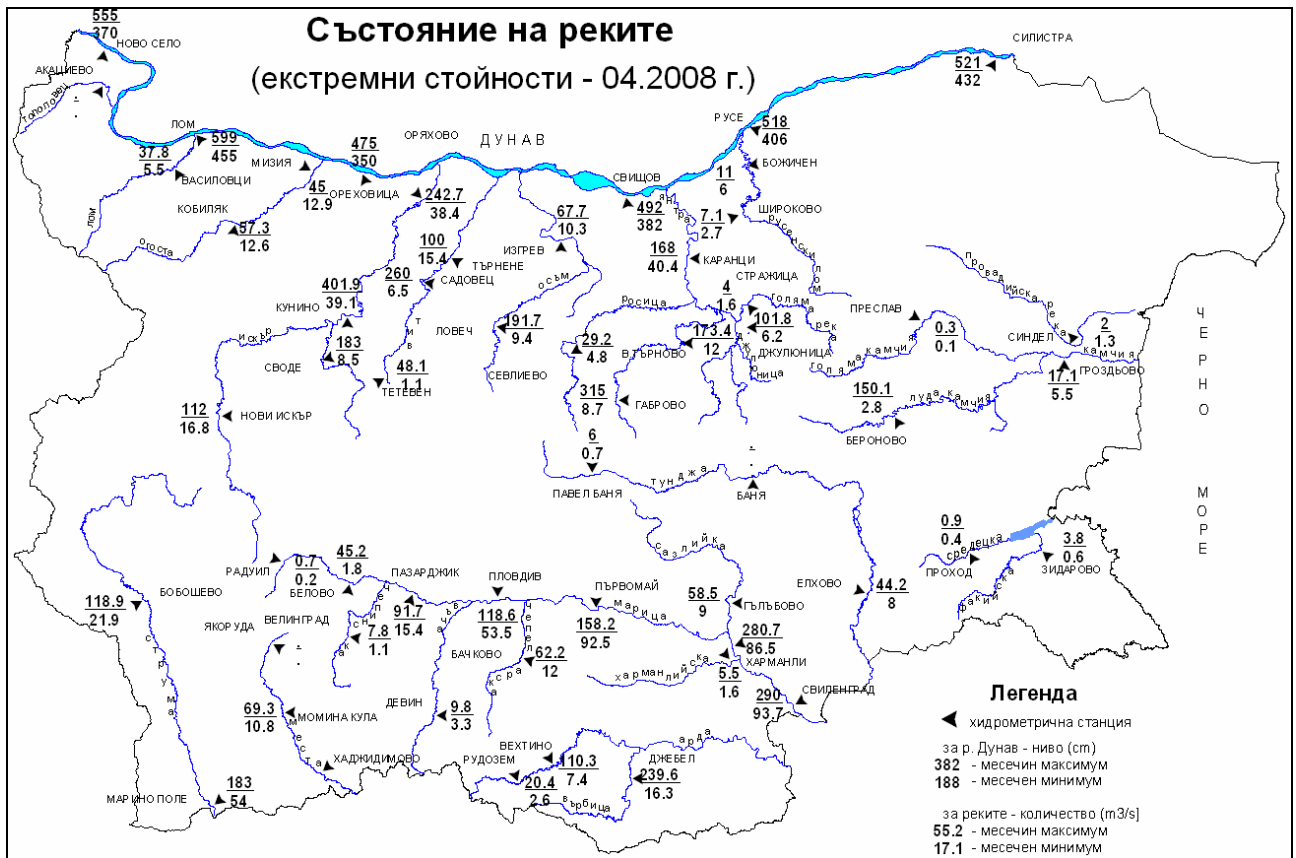

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

През повечето дни на април наблюдаваните реки в страната се характеризираха с почти постоянен отток. Денонощните изменения на нивата, предимно спадане, бяха до $\pm 5-10$ cm. В отделни дни, главно през първата половина на месеца, вследствие на паднали валежи или действието на нарушители на естествения режим на оттока на реките, в Дунавския и в Беломорския водосборни басейни бяха регистрирани значителни повишения на речните нива. Общият обем на речния отток през април в тези водосборни басейни се увеличи с около 40 %, а в Черноморския водосборен район намалѐ с около 20 % в сравнение с оттока през март. Спрямо нормата за април оттокът на реките остана в Дунавския водосбор със 7 % по-голям, а в Беломорския и Черноморския водосборни райони съответно с 6 и със 75 % по-малък.

В Дунавския водосборен басейн през периодите 6–8 и 14–18.IV силно се повишиха нивата на реките Искър в участъка Нови Искър–Ореховица и Малък Искър при Своде със 116 до 178 cm, Вит по цялото течение с 46 до 194 cm (при различните пунктове за наблюдение), Осъм в участъка Ловеч–Изгрев със 165 до 256 cm, Янтра в участъка Габрово–Каранци и Джулюница при едноименното село със 102 до 230 cm. По-слабо беше повишението на нивата на реките Лом при Василковци, Огоста при Кобиляк и при Мизия, Росица при Севлиево, Голяма река при Стражица, Черни Лом при Широково и Русенски Лом при Божичен – от 22 до 45 cm. Въпреки че през втората половина на април нивата на реките се понижаваха и се установи трайна тенденция към намаляване на оттока, средно за месеца при по-голямата част от реките той надвишаваше нормата за април. В Дунавския водосборен басейн, със средномесечен отток по-малък от нормата, са само реките Огоста при Кобиляк и при Мизия, Осъм при Изгрев, Голяма река при Стражица, Росица при Севлиево и Черни Лом при Широково.

В Черноморския водосборен район на 7 април беше наблюдавано силно повишаване на нивото само на р.Луда Камчия при Бероново – с 250 cm. Това повишение беше последвано от рязко спадане на речното ниво през следващите 1–2 дни. Слаби еднократни повишения бяха отбелязани на реките Камчия при Гроздьово с 26 cm на 17.IV и Факийска при Зидарово с 38 cm през последните 2–3 дни на месеца. Средномесечният отток на реките в Черноморския водосборен район, с изключение на р.Луда Камчия при Бероново, през април е по-малък както от оттока през март, така и от нормата за април.

В Беломорския водосборен басейн през периодите 5–9 и 14–18.IV нивото на р.Марица по цялото течение се повиши с 13 до 84 cm при различните пунктове за наблюдение. През същите периоди с 22 до 71 cm се повишиха нивата на родопските притоци на реката (Чепинска при Велинград, Въча при м.Забрал, Чепеларска при Бачково, Харманлийска при Харманли) и на крайните югозападни реки Струма и Места. През периода 5–9.IV с 69 до 197 cm се повишиха нивата на реките Арда преди язовирите и Върбица при сп.Джебел. Неколкократно през месеца беше наблюдавано значително повишаване на нивата на реките Сазлийка при Гълъбово и Тунджа при Елхово – с 18 до 164 cm. Средномесечният отток на повечето реки в Беломорския басейн се увеличи в сравнение с оттока през март, но остана по-малък от нормата за април.

Общият обем на речния отток към крайните створове на по-големите реки в страната е 1575 млн.м³, по-голям от оттока през март и с 2 % под нормата за април.

През април нивото на р.Дунав в българския участък беше с изразена тенденция към повишаване. Средномесечното ниво на реката по цялата дължина на участъка се повиши със 77 до 141 cm в сравнение с март, но е с 12 до 59 cm под нормата за април.

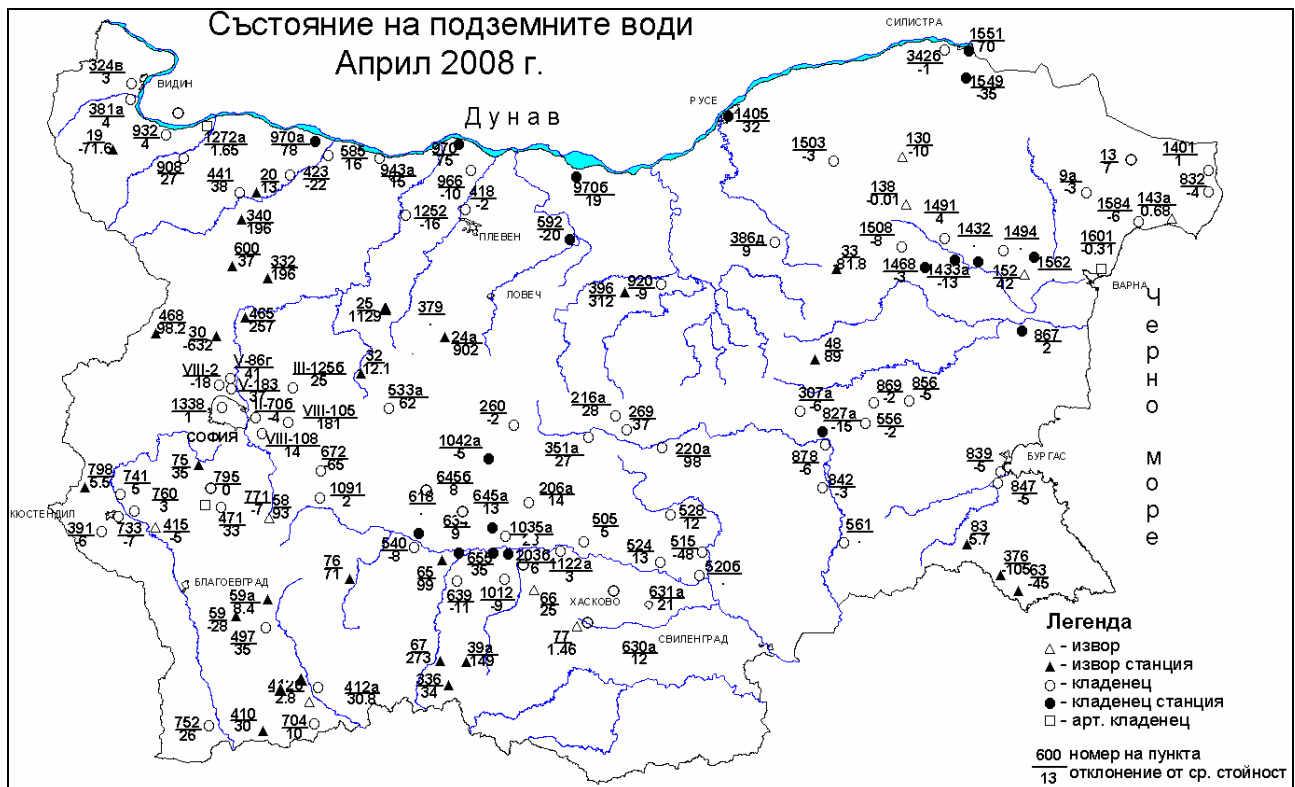
Забележка: Данните са от 08 ч.

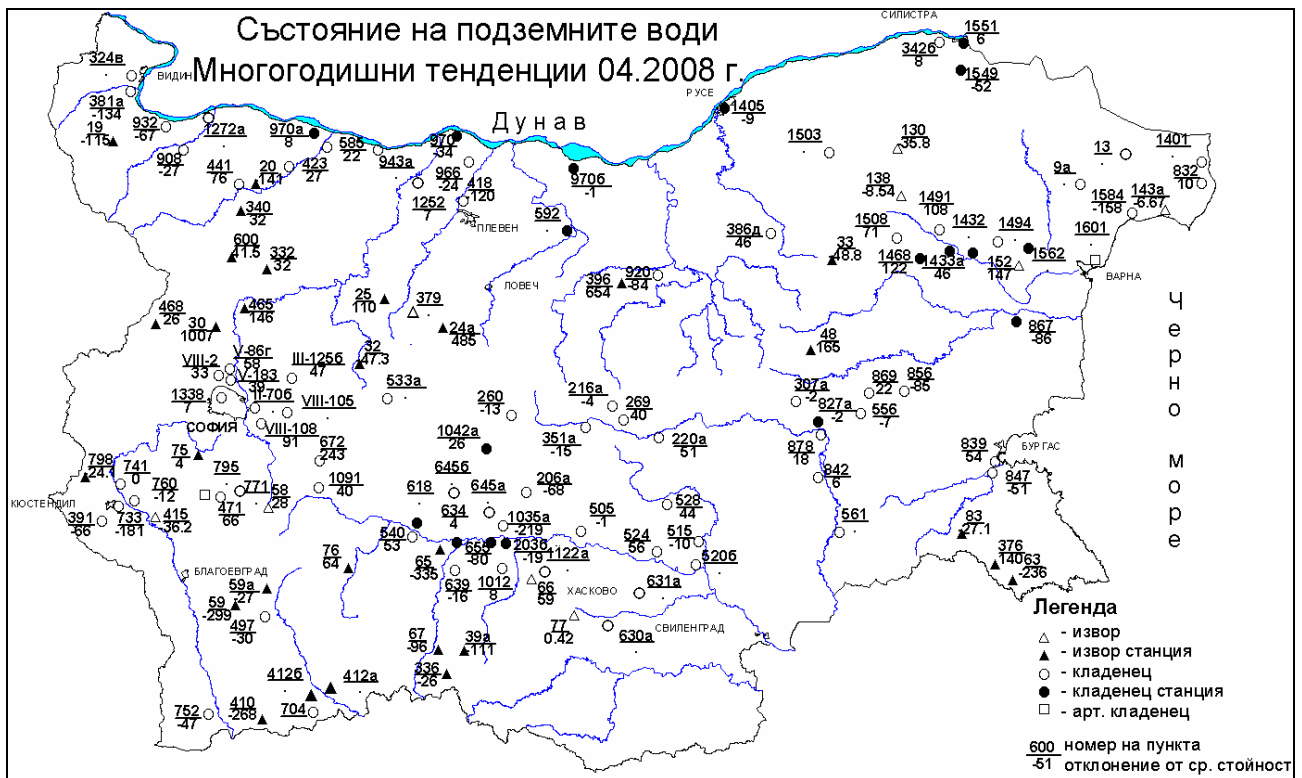
V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

През изминалия период изменението на дебита на изворите се характеризираше с големи пространствени вариации и добре изразена тенденция на покачване. Повишение на дебита беше установено при 27 наблюдателни пункта или 73 % от случаите. Най-съществено беше повишението на дебита в Нишавски, Гоцделчевски и Настан–Тритрадски карстови басейни, както и в басейна на Тетевенска атиклинала. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са над 150 % (от 157 до 276 %) от стойностите през март. Понижение на дебита беше установено при 10 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то в басейните на северното бедро на Белоградчишка и Преславска антиклинали. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са от 43 до 55 % от стойностите за март.

За нивата на подземните води от плиткозалегащите водоносни хоризонти (тераси на реки, низини и котловини) измененията бяха двупосочни, със слабо изразена тенденция на покачване. Повишение на водните нива с 2 до 181 cm спрямо март беше регистрирано при 40 наблюдателни пункта или около 59 % от случаите. Най-съществено беше повишението на нивата на места в терасите на реките Дунав, Марица и Тунджа, както и в Софийска котловина. Понижение на водните нива с 1 до 65 cm бе установено при 28 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то за подземните води на места в терасите на Марица и в Горнотракийската низина.

Положителна тенденция на изменение (от 12 до 21 cm) имаха нивата на подземните води в Хасковския басейн.

Нивата на подземните води в сарматския водоносен хоризонт на Североизточна България имаха голямо пространствено разнообразие на вариациите с отклонения от средните стойности за март от -6 до 7 cm и с добре изразена тенденция на спадане.

Нивата и дебитите на подземните води в дълбокозалягащите водоносни хоризонти и водонапорни системи имаха голямо пространствено разнообразие на вариациите по отношение на стойностите за март и бяха с по-добре изразена тенденция на спадане. Разнообразни вариации (от -35 до 70 cm) без добре изразена тенденция имаха нивата на подземните води в хотрив-баремската водоносна система на Североизточна България. Разнообразни вариации на изменение от -13 до 4 cm с много по-добре изразена тенденция на спадане имаха нивата на подземните води в малм-валанжката водоносна система на същия район на страната. Понижи се нивото на подземните води в обсега на Средногорската водонапорна система с 5 cm. Повишиха се нивата на подземните води в подложката на Софийския грабен с 1 cm, в Ихтиманската водонапорна система с 2 cm и в приабонската система в обсега на Пловдивския грабен с 28 cm. Повиши се дебитът на подземните води в обсега на Ломско-Плевенската депресия с 1.65 l/s. Понижи се дебитът на подземните води във Варненския артезиански басейн с 0.31 l/s, а остана без изменение в обсега на Джермански грабен.

В изменението на запасите от подземни води през април беше установена много слабо изразена тенденция на покачване при 54 наблюдателни пункта или около 51 % от случаите. Повишението на водните нива с 4 до 243 cm спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности беше най-голямо за подземните води на места в терасите на реките Огоста и Марица, в Софийска котловина и в малм-валанжката водоносна система на Североизточна България. Повишението на дебита, с отклонения от нормите 0.42 до 1007 l/s, беше най-голямо в Бистрец-Мътнишки и Ловешко-Търновски карстови басейни, както и в басейните на Тетевенска антиклинала и Стойловска синклинала (Странджански район). В тези случаи дебитът на изворите е 142 до 191 % от нормите за април. Понижението на водните нива с 1 до 219 cm спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности беше най-голямо за подземните води на места в терасите на реките Дунав, Вит и Струма, в сарматския водоносен хоризонт на Североизточна България, както и в приабонската система в обсега на Пловдивския грабен. Понижението на дебита, с отклонения от нормите от 6.67 до 335 l/s, беше най-голямо в басейните на северното бедро на Белоградчишка антиклинала, в Етрополски и Бобошево-Мърводолски карстови басейни, в басейните на сарматския и южната зона от разпространението на хотрив-баремския водоносни хоризонти на Североизточна България, както и в част от басейна на Стойловска синклинала.

Генерален директор НИМХ ст.н.с. д-р К. Цанков
Телефон: 975-39-96
Факс: 988-03-80, 988-44-94
Телефонна централа: 462-45-00
1784 София, бул. "Цариградско шосе" 66

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главен редактор ст.н.с. д-р П. Симеонов
Редакционен секретар н.с. Ист. д-р Т. Маринова
ст.н.с. д-р Л. Латинов
ст.н.с. д-р В. Казанджиев
ст.н.с. д-р Ек. Бъчварова
ст.н.с. д-р М. Мачкова
инж. Ц. Младенова
Редакция и компютърна подготовка Б. Калчева

ПОДГОТВИЛИ МАТЕРИАЛИТЕ ЗА БРОЯ

Част I. И. Цоневски, ст.н.с. д-р Л. Латинов
Част I.б. ст.н.с. д-р П. Симеонов, н.с. д-р И. Господинов, гл. експ. П. Димитрова
Част II. Д. Жолева, Я. Маринова, ст.н.с. д-р В. Казанджиев
Част III. н.с. Бл. Велева, ст. н.с. д-р М. Коларова, Л. Йорданова
н.с. Ист. д-р Н. Вълков
Част IV. инж. Г. Здравкова, инж. Б. Христов
Част V. ст.н.с. д-р М. Мачкова

Печат Е. Замфиров
Формат 70/100/8
Поръчка – служебна
Тираж 28
Печатница при НИМХ

© Национален институт по метеорология и хидрология, БАН
София, 2008